

אלו הן הגולין פרק שני מכות

יג.

עין משפט
גזר מצוה

פב א מיי פ"ח מהל' רחל הלכה י:
פג ב מיי פ"ט מהל' הליד':
פד ג ד מיי שם פ"ח הליד':
פה [ה] מיי פ"ג מהל' עבדים דין ח:
פז א מיי פ"ט מהל' סנהדרין הלכה א [מן סי' א עד סי' ז] ופ"א מהל' אסורי ביאה הליד':
פח ב מיי פ"ט מהל' סנהדרין הליד' ופ"א קנה קנן ופ"ח מהל' אסורי ביאה הלכה ג:
פז ג מיי פ"ט מהל' סנהדרין הליד' ופ"א קנן ופ"ח מהל' אסורי ביאה הליד':
פז ד מיי פ"ח מהל' אסורי ביאה הלי' ט:
ה י מיי שם הלכה י:
ו ב הל' במיי פ"ט מהל' סנהדרין:
ז א מיי פ"ח מהל' סנהדרין הליד' ופ"א מהל' אסורי ביאה הלי' ט:
ח ז מיי שם פ"ב הלי' כה סמג לאוין קלג':

רבינו הגאון

מעלות (ה) היו שבר ללוים מפני ששוכנין בהן: חזון לשררה שהיה בהן רביו ר' יהודה אומר לא היה חזון לשררה: אחד הרוצח שגלה ואחד הנמכר לעבד עברי כשתורין אין חזון לשררה שהיו בה דברי רבי יהודה:
 הדרן עלך אלו הן הגולין

ואלו הן הלוקין הבא על אחותו ועל אחות אביו כו'. וייקנן מדקתני חייבי כריתות במתניתין וחיבי מיתות לא קתני ש"מ מתניתין ר' עקיבא היא דתני ר' יהודה חייבי כריתות ישנן בכלל מלקות ארבעים שאם עשו מעלה תשובה ב"ד של מעלה מחזיקין להן חייבי מיתות ב"ד אינן בכלל מלקות ארבעים שאם עשו תשובה אין ב"ד של מעלה מחזיקין להן: וחביא אחד חייבי כריתות ואחד חייבי מיתות ב"ד ישנן בכלל מלקות ארבעים דברי ר' ישמעאל שגא הפלא ה' הפלאה זו היא מלקות וכתוב אם לא תשמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת:

(א) כיה הגיר' גירסלמי ופ"ל בגמ' וחס' היו הערים כו':

מעלים היו שבר ללוים. פי' רוחמים הנאים ודרים שם לריבון להעלות מם וארנונא ללוים דלא תימא גזירת המלך על הלוים לעבד אותם זעירין: **לכם** כ"ב צרכיכם. דאין לריבם להעלות שום דבר ללוים: **גמר** שיבה שיבה. נראה דהיינו דוקא לרבי מאיר דלצטרך לג"ש אבל לרבי יהודה הא איכא קרא צהדיא גבי רוחא ור"כ הא דקתני לעיל וכן בגולה כו' ממילתא דר' מאיר הוא:

הדרן עלך אלו הן הגולין

ואלו הן הלוקין הבא על אחותו כו'. תנא וסייר עמא ששימש זר שאלל תרומה ובעל מוס ששימש אונן מקריב מוית חושן מכנה גחלת על גבי מערכה אלא לא חשיב לאוי גרידי אלא צאומן שיש בהן חידוש והא דקא חשיב כריתות דאין בהן מיתת צ"ד לאשמועינן דלע"ג דליכא כרת לוקין ואין צריך לנלווא בהם חידוש בהן כריתות דקתני וצקונטרס דחק לנלווא בהם חידוש אלמנה לכהן גדול נקט משום דצעי למיתני אלמנה וגרושה חייב משום שתי שמות:

גרושה והרוצה אינו חייב אלא אחת. פי' הקונט' משום גרושה דחלוצה מיימיה לה (ו) ואשה גרושה משמע לפירושו דחלוצה לחודא איכא מלקות דלאורייתא וזה אינו דא לאורייתא צ"פ עשרה יוסטין (קדושין דף ע"ח.) (אחות) חלוצה דרצנן והא דלעיל תנא וחלוצה אגב גרושה תניא אי נמי מכת מדרות דרצנן וזהא כיון דהיא גס גרושה לוקה זה מלקות דגרושה שהיא דלאורייתא ולא לקי מכת מדרות דרצנן רבי

ועל אשת אחיו ועל אשת אחי אביו ועל הנדה יאלמנה לכהן גדול גרושה וחלוצה לכהן הדיוט ממזרת ונתינה לישראל בת ישראל לנתין ולממזר אלא ממשום אחת בלבד: **הטמא** שאכל את הקדש והבא אל המקדש טמא ואוכל חלב ודם ונותר ופגול וטמא והשוחרט ומעלה בחוץ והאוכל חמץ בפסח והאוכל והעושה מלאכה ביום הכפורים והמפטם את השמן והמפטם את הקטורת והסך בשמן המשחה והאוכל נבילות וטריפות שקצים ורמשים אבל טבל ומעשר ראשון שלא נמלה תרומתו ומעשר שני ו והקדש שלא נפרדו כמה יאכל מן הטבל ויהא חייב רבי שמעון אומר כל שהוא והכמים אומרים כבית אומר להן רבי שמעון (א) אי אתם מודים לי **באוכל נמלה כל שהוא שהוא חייב אמרו לו** מפני שהיא כברייתה אומר להן אף **חטה אחת כברייתה: גמ'** חייבי כריתות קא תני חייבי מיתות ב"ד לא קתני מתניתין מני רבי עקיבא היא דתניא אחד חייבי כריתות ואחד חייבי מיתות בית דין ישנו

מעלים היו שבר ללוים שזכרים מהם את נתי הדירה: **חזור לשררה שהיה** זה. אם היה נשיא או ראש בית אביו חזר לגדולתו כשישוב לעירו זמיתת כה"ג: **גמ'** מחלוקת גמס. ערי מקלט: **לכם** לרוחמים נאמר והיו לכם הערים למקלט: **ושז אל משפחתו** צעזע עברי כתיב כשיזאל חפשי זשש או ציובל: **למה שהזקוק צאומיו** לשררה: **אל אחוזם צאומיו כצאומיו** כיפא דמילתיה דרבי מאיר היא ומציא רחיה לדרבי מסוף המקרא שחזר לגדולתו שנאמר ואל אחוזת צאומי אל כל חוקת צאומיו: **וכן בגולה** כמחלוקת צעזע עברי כך מחלוקת זרווא שגלה וחזר זמיתת הכהן והמכה יליף דכשהוא אומר כאלן ישז קרא יתירא דמני למכתב ושז אל משפחתו ואל אחוזת צאומיו ולשמוק: **לזכום אם הרווא** דמופנה לזון הימנו גזירה שזה נאמר כאלן ישז ונאמר זרווא ישז הרווא אל ארץ אחוזתו כדמפרש ואזיל מאי וכן בגולה ומסקנא גמר שזכה שזכה מהתם:

הדרן עלך אלו הן הגולין
אלו הן הלוקין אלו לאו דוקא דתנא וסייר לוקין טובא אלא תנא חייבי כריתות לאשמועינן דיש מלקות זמייבי כריתות ותנא אלמנה וגרושה לאשמועינן (א) אלמנה וגרושה חייבי עליה משום שתי שמות וכו' ותנא טבל ומעשר ראשון שלא נטלה תרומתו דלא מפרש לאו ידיהו צהדיא וכן הקדש שלא נפרדו ואידי דתנא הקדש תנא מעשר שני (ב) צהדיא דמרייטו מלקות ידיהו משום מחוסרי פדייה וכן זרווא יש דבר חט: (ג) נסינה. מן הגבועין היא ושמעון משום לל מתחמין צס (דברים ט) **אלמנה וגרושה** שנתאלמנה מאיש אחד ונתגרשה מאיש אחר חייב עליה שתי מלקות משום שתי שמות משום שתי אזירות ששתייהן מפורשות במקרא ואזהרה לתרוייהו קיימא: **גרושה וחלוצה** גרושה היא חלוצה אינו חייב עליה אלא משום גרושה שהחלוצה אינה כמזנה אלא מצביא מיימיהן לה דתניא בקדושין (דף ע"ח.) גרושה (ה) אין לי אלא גרושה חלוצה מנין מ"ל ואשה: **טמא שאכל את הקדש** אזהרתו מפרש בגמרא (ו) **נוטר** כתיב ציה (שמות כט) ושרפת את הנוטר צאש לא יאכל כי קדש הוא. ואזהרת פגול מני מהכא מדכתיב כי קדש הוא כלומר מפני שהוא קודש שנפסל למדנו מכאן כל שבקדש פסול צה הכתוב יתן לא תעשה על אכילתו והכי אמרינן לקמן ואזהרת טמא והזכר אשר יגע בכל טמא לא יאכל (ויקרא ז) **והשוחרט** קדשים בחוץ או העולה קדשים בחוץ. אזהרת מעלה השומר לך פן תעלה וגו' (דברים יב) אזהרת שוחט יליפין צוזמים צפרק השוחט והמעלה (דף קו.) איכא דיליף מלא יצחו עוד וגו' (ויקרא י) ואיכא דיליף לה מגזירה שזה דהבאה הבאה שוחט ממעלה: **האוכל ביום הכפורים** ויליף אזהרתיה צפרק בתרא דיומא (דף קז.) **המפטם את השמן** העושה שמן דזוגמת שמן המשחה. ואזהרתיה וזמיתותיה לא תעשו כמיהו (שמות ז) וכן צקונטרס וזמיתותיה לא תעשו לכם (שם) **והסך בשמן המשחה** מאותו שעשה משח במדבר דכתיב על צמר אדם לא יסך (שם) **אל טבל** אזהרתיה מולא יתללו את קדשי בני ישראל אשר ירימו ויקרא צב צעמדין לתרום הכתוב מדבר והכי מפרש לה צכנהדרין צאלו הן הנשרפין (דף קז.) **ומעשר ראשון שלא נטלה תרומתו** אף הוא טבל: **ומעשר שני שלא נפרד** והוא אוכלו חוץ לירושלים וכתיב לא תוכל לזכול צשעריך וגו' (דברים יב) **הקדש שלא נפרד** אזהרתו אינו מפורשת כל כך ונראה צעירי דמהכא אמת דתניא (סנהדרין שם) הויד צמעילה רבי אומר זמיתת וזכמים אומרים צאזהרה ואמר' (י) מאי טעמיה דרבי אמיא חטא מפורשת ורצנן מיעט רחמנא ומתו צו ולא צמעילה מנייתה הוא דמעטיה וגזירה שזה דקיימא קיימא וילפינן אזהרה דמעילה מאזהרה דתרומה דכתיב זה וכל זר לא יאכל קדש ורוצ הלכות מעילה היא למדה (תורתוה צמרת כהנים) צבגירה שזה זו: **צאוכל נמלה גרסינן שהוא חייב** משום סך השורץ על הארץ: **גמ'** חייבי כריתות קסני. כל חייבי כריתות שאין בהן מיתת צ"ד החזירו צמשנתו לענין מלקות ואחד מכל חייבי מיתות בית דין לא חזכר זה ללקות אם התרו צו למלקות: ישנו

(א) ובינה כח: סוכה מ. מנילה ז: צ"ק קכג. (ב) מכות לא: א קדושין ע"ח. (ד) וי' מוס' זכתי מ. ד"ה דומיא. (ה) צכסר המשה ארץ. (ו) וי' מוס' חולין לו. צסוף ד"ה מ"ט דרצנן וכו' מה שהניחו צמיתא. (ז) צכס"א: דין. (ח) ויקרא כ"א. (ט) לקמן ד"ל. (י) שם פ"ד. (יא) ויקרא דבורא דמוציא פתה יא. (יב) רש"י משום דחלוצה מנשרה.

תורה אור השלם

1. וקדי לכהן הקדשים למקלט מגאל ולא ימות הרצח עד יעמוד לפני הקדש למשפט: במדבר יב יב ואת הקדשים אשר נתנה ללויים את שש עיר המקלט אשר נתנה ללויים שגור הרצח ועליו שגור נתנה ארבעים ושתיים עיר: במדבר יב ו יצא מעפרך את שש עיר עמו ושב אל משפחתו ואל אחוזת אבותיו ויקרא כה מא 4. כי בעיר מקלטו שגור עד מות הכהן הגדול ואחריו מות הכהן הגדול ישגור הרצח אל ארץ אחרת: במדבר יב כח

הגהות הב"ח

(א) גמ' לנס לכל כרימס. כיצ ע"ל דף ט ע"א דרצנן ליה למעוטי דוקא לנס ולא לגרים: (ב) במשנה משום שתי שמות וכו' והאוכל טבל: (ג) רש"י ד"ה אלו וכו' לאשמועינן דאלמנה וגרושה: (ד) שם צא"ל מעשר שני בהדיה: (ה) ד"ה נתינים מן הגבועות הן ומלקות: (ו) תוס' ד"ה גרושה וכו' דחלוצה מיימיה לה מרי' ואשה גרושה משמע דבא לפרש דחלוצה לחודא:

הגהות הגר"א

[א] גמ' צכס"א אומר צ"ל שנאמר:

מוסף רש"י

ואלו הן הלוקין. אם המרו צבן (כתובות לא.) אלמנה וגרושה. צה על אלמנה שהיא גרושה חייבין עליה משום שני שמות. משום אלמנה ומשום גרושה (קדושין ע"ח.)